

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj: I KŽ-91/2021-8

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Turudića, univ.spec.crim., predsjednika vijeća te sudaca Sande Janković, Tomislava Juriše, dr.sc. Lane Petö Kujundžić i Snježane Hrupek-Šabijan, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Ivane Bujas, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog L. J., zbog kaznenih djela iz članka 111. točka 2. i 4. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – ispravak – dalje KZ/11.), odlučujući o žalbi optuženog L. J., podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Splitu od 8. veljače 2021., broj K-40/2019., u sjednici vijeća održanoj 13. listopada 2021., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice optuženog L. J. i njegovog branitelja, odvjetnika B. M.,

p r e s u d i o j e

I Djelomično se prihvaća žalba optuženika, preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni te se optuženom L. J. za kaznena djela iz članka 111. točka 2. i 4. za koja je tom presudom proglašen krivim, utvrđuju pojedinačne kazne dugotrajnog zatvora na način da se za kazneno djelo teškog ubojstva iz članka 111. točka 2. i 4. KZ/11. utvrđuje kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 30 (trideset) godina, a za kazneno djelo pokušaja teškog ubojstva iz članka 111. točka 2. i 4. u vezi sa člankom 34. KZ/11. utvrđuje kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 21 (dvadesetjedne) godine, pa se na temelju članka 51. stavak 1. i 2. KZ/11. osuđuje na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 40 (četrdeset) godina u koju se na temelju članka 54. KZ/11. uračunava vrijeme uhićenja i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 24. siječnja 2019. pa nadalje.

II U ostalom dijelu, žalba optuženika odbija se kao neosnovana te se u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom Županijskog suda u Splitu optuženi L. J. proglašen je krivim zbog dva kaznena djela protiv života i tijela i to jednog kaznenog djela teškog ubojstva iz članka 111. točka 2. i 4. KZ/11. i jednog kaznenog djela teškog ubojstva u pokušaju iz članka 111. točka 2. i 4. u vezi s člankom 34. KZ/11. činjenično i pravno opisano u izreci presude. Nakon što mu je za kazneno djelo teškog ubojstva iz članka 111. točka 2. i 4. KZ/11. počinjeno na štetu V. U. utvrđena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 35 (tridesetpet) godina, a za kazneno djelo teškog ubojstva u pokušaju iz članka 111. točka 4. u vezi s člankom 34. KZ/11. počinjeno na štetu S. U. kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 23 (dvadesettri) godine, optuženik je uz primjenu članka 51. stavak 3. KZ/11. osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 50 (pedeset) godina, u koju kaznu mu se, na temelju članka 54. KZ/11., uračunava vrijeme uhićenja i istražnog zatvora od 24. siječnja 2019. pa nadalje.

2. Na temelju članka 69. stavak 1., 2. i 3. KZ/11. optuženiku je izrečena sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti o drogi "...koja u svakom slučaju ima trajati do prestanka izvršenja kazne zatvora, a najdulje tri godine...".

3. Na temelju članka 148. stavak 1. u vezi s člankom 145. stavak 2. točka 1. i 6. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. - pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. – dalje: ZKP/08.) optuženik je dužan platiti ukupan iznos troškova od 186.812,16 kuna od čega iznos od 176.812,16 kuna predstavlja troškove vještačenja, a iznos od 10.000,00 kuna predstavlja paušalnu svotu.

4. Protiv te presude žalbu je podnio optuženik po branitelju B. M., odvjetniku u S., zbog svih žalbenih razloga s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i optuženika oslobodi od optužbe "...s obzirom da nije dokazano da bi djelo počinio, pak da ukine presudu i vrati je na ponovno suđenje pred potpuno izmijenjenim vijećem...".

5. U odgovoru na žalbu državni odvjetnik predlaže žalbu optuženika odbiti kao neosnovanu.

6. Na temelju članka 474. stavak 1. ZKP/08., spis je prije dostave sucu izvjestitelju dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

7. O sjednici drugostupanjskog vijeća na njihovo traženje obaviješteni su optuženik i njegov branitelj, odvjetnik B. M. te državni odvjetnik. Prisutnost optuženog L. J. na sjednici vijeća osigurana je u smislu članka 475. stavak 8. ZKP/08. uz pomoć zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj), dok je branitelj optuženika, odvjetnik B. M. osobno prisustvovao sjednici. Državni odvjetnik, iako uredno pozvan, nije pristupio na sjednicu vijeća, pa je ista održana u njegovoj odsutnosti na temelju članka 474. stavak 4. ZKP/08. Na sjednici drugostupanjskog vijeća optuženik i njegov branitelj, odvjetnik B. M., izjavili su da ostaju kod podnesene žalbe te su ukratko iznijeli njezin sadržaj, ostavši kod svog prijedloga iz žalbe.

8. Žalba optuženika je djelomično osnovana.

9. Optuženik u žalbi ističe žalbenu osnovu bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08., tvrdnjom da je izreka presude nejasna, nerazumljiva i proturječna sama sebi, jer da činjenični opis presude ne sadrži radnje počinjenja koje se odnose na pokušaj kaznenog djela teškog ubojstva, te da nije konkretizirana namjera na lišenje života oštećenice S. U., iako je u pravnoj kvalifikaciji navedeno da se radi o pokušaju kaznenog djela teškog ubojstva. Navodi dalje, da u obrazloženju pobijane presude nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama i ocjena provedenih dokaza te da pobijana presuda ne sadrži obrazloženje o postojanju uzročno posljedične veze između postupanja optuženika i posljedica koje su nastupile, te da je prvostupanjski sud propustio obrazložiti odluku o troškovima postupka, jer da u obrazloženju pobijane presude nisu navedeni razlozi zbog kojih je optuženiku naloženo plaćanje troškova kaznenog postupka.

9.1. Suprotno tvrdnjama žalitelja, pobijana presuda sadrži jasne i dostatne razloge o svim odlučnim činjenicama, također nema govora da je izreka pobijane presude nejasna i proturječna, jer su konstitutivna i kvalifikatorna obilježja kaznenog djela teškog ubojstva u pokušaju počinjenog na štetu S. U. sadržana u činjeničnom opisu pobijane presude i pravilno podvedena pod pravnu kvalifikaciju kaznenog djela teškog ubojstva iz članka 111. točka 2. i 4. KZ/11. Iz izreke i obrazloženja pobijane presude jasno i nedvosmisleno proizlazi zaključak o tome da je u odnosu na oštećenu S. U. optuženik poduzeo sve radnje koje prostorno i vremenski neposredno prethode ostvarenju kaznenog djela teškog ubojstva iz koristoljubljia osobe posebno ranjive zbog njezine dobi. Također, uvodno je u činjeničnom opisu jasno precizirano da je optuženi L. J. došao u kuću oštećenika "s unaprijed stvorenom namjerom da ih liši života", a iz daljnjeg teksta činjeničnog opisa razvidne su radnje koje je i s kojim ciljem optuženik poduzeo u odnosu na svakog od oštećenika, pri čemu je naglašeno kako je od zadobivenih ozljeda žrtva V. U. odmah preminula, dok je žrtva S. U. zadobila niz specificiranih teških tjelesnih ozljeda čime je jasno opisano kako je kazneno djelo teškog ubojstva u odnosu na žrtvu S. U. ostalo u pokušaju. Nadalje, netočno je da je prvostupanjski sud propustio dati analizu i ocjenu izvedenih dokaza, jer žalitelj zanemaruje da su svjedoci, čiji se iskazi reproduciraju, suglasno iskazivali o svim činjenicama, koje osim toga nisu bile sporne među strankama. Naime, prema obrani optuženog L. J. sporna je tek neubrojivost, odnosno, namjera.

9.2. Također, u odnosu na ovu žalbenu osnovu treba reći da optuženik selektivno reproducirajući sadržaj provedenih dokaza tvrdi da je izostala analiza i ocjena tih dokaza, čime sadržajno dovodi u pitanje pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja i sugerira drugačiju ocjenu dokaza u pogledu subjektivnog elementa inkriminacije te posljedično tome i drugačiju odluku suda.

10. U okviru žalbene osnove bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavak 2. ZKP/08., optuženik navodi da se presuda temelji na nezakonitim dokazima koji su prikupljeni tijekom dokazne radnje pretrage iz članka 246. ZKP/08. (Zapisnik o pretrazi doma i drugih prostora (bez naloga) Policijske uprave Splitsko-dalmatinske, Službe općeg kriminaliteta od 24. siječnja 2019. i dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta iz članka 261. ZKP/08. (Zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta (bez naloga) Policijske uprave Splitsko-dalmatinske, Službe općeg kriminaliteta, poslovni broj 511-12-09-K-17/2019 od 25. siječnja 2019. (list 28

spisa) sastavljen uz POOP broj 00080595, 00080596, 00080597, od 25. siječnja 2019. (list 25-27 spisa)).

11. Protivno žalbenim navodima, ocjena je drugostupanjskog suda da su pobrojane dokazne radnje provedene na zakonit način i u postupku predviđenom zakonom, pa se u konkretnoj situaciji ne radi o dokazima koji bi bili prikupljeni protivno odredbama članka 10. stavak 2. točka 3. ZKP/08.

11.1. O zakonitosti dokazne radnje pretrage iz članka 264. ZKP/08. u domu i drugom prostoru u vlasništvu oca optuženika, provedene 24. siječnja 2019. pravomoćno je odlučeno rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 26. studenog 2019. broj I-KŽ-618/2019. u kojem je navedeno da je pretraga u stanu A. J. provedena uz ispunjenje svih zakonskih pretpostavki, te u skladu s time zakonita kao i svi dokazi prikupljeni tijekom navedene pretrage, iako za istu nije bilo naloga suca istrage. Naime, pretraga stana izvršena je unutar 8 sati od počinjenja kaznenog djela i prema stanju spisa provedena paralelno s očevidom koji je trajao od 24. siječnja 2019. od 20.25 sati pa do 03.30 sati 25. siječnja 2019., sve s ciljem da se osiguraju tragovi i dokazi koji su u neposrednoj vezi s kaznenim djelom zbog kojeg se obavljaju hitne dokazne radnje. Nadalje, iz podataka Zapisnika o privremenom oduzimanju predmeta od 25. siječnja 2019. (list 28 spisa) proizlazi da je dokazna radnja privremenog oduzimanja predmeta za koju žalitelj tvrdi da je nezakonito provedena, obavljena 25. siječnja 2019. s početkom u 02.15 sati i trajala do 03.15 sati istoga dana.

11.2. U navedenom vremenskom razdoblju, uz zakonito obavljenu pretragu iz članka 264. ZKP/08., kumulativno su provođene i druge hitne dokazne radnje, konkretno i radnja privremenog oduzimanja predmeta iz članka 261. ZKP/08. Prema odredbi članka 212. stavak 2. ZKP/08. za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, što je ovdje bio slučaj, policija je ovlaštena i prije započinjanja kaznenog postupka poduzeti dokaznu radnju privremenog oduzimanja predmeta iz članka 261. ZKP/08. ako postoji potreba za provođenjem te radnje i opasnost od odgode. Kako su u konkretnoj situaciji nesporno bili ispunjeni zakonski uvjeti za poduzimanje hitne dokazne radnje iz članka 212. stavak 2. ZKP/08., neovisno o istovremenom obavljanju pretrage, očevida i drugih dokaznih radnji, to je policija bila ovlaštena u skladu sa Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima ("Narodne novine" broj 70/19.) poduzeti navedene radnje privremenog oduzimanja predmeta i to: optuženikove odjeće (pojedinačno nabrojane u potvrdi broj 00080595), a kojom prilikom su u prednjem desnom džepu jakne pronađeni predmeti otuđeni iz stana žrtvi V. i S. U. (pojedinačno pobrojani u potvrdama broj 00080596 i 00080597 (list 26 i 27 spisa) koje su priložene navedenom Zapisniku.

11.3. Treba istaknuti da to što optuženik na provedene dokazne radnje nije imao primjedbi, a potvrde i Zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta je vlastoručno potpisao, nije uvjet zakonitosti provedenih dokaznih radnji budući da su navedene hitne dokazne radnje provedene u skladu sa odredbama kaznenog postupka.

11.4. Nisu osnovani ni daljnji žalbeni navodi kojima žalitelj tvrdi da optuženik nije bio odjeven u crnu jaknu u trenutku uhićenja, već samo u crnu majicu o čemu je iskazivao svjedok Ž. R., te na ovaj način sugerira da su predmeti otuđeni iz stana oštećenika njemu "podmetnuti" tijekom izvida. Suprotno tome, predmeti otuđeni iz

stana oštećenika zakonito su oduzeti od optuženika tijekom obavljanja hitnih dokaznih radnji, a okolnost da optuženik nije imao kod sebe jaknu prilikom uhićenja, upravo potvrđuje zaključak da je jakna optuženiku oduzeta ranije, o čemu iskazuje svjedok M. M. navodeći da policajci nisu dopustili optuženiku da uzme jaknu iz stana, pa je logično i da ga je u trenutku kada je prolazio pored njega bez jakne i samo u majici vidio i svjedok Ž. R.

11.5. Slijedom svega navedenog, hitna dokazna radnja privremenog oduzimanja predmeta iz članka 261. ZKP/08., (potvrde o privremenom oduzimanju predmeta broj 00080595, 00080596, 00080597, od 25. siječnja 2019. (list 25-27 spisa)) u vezi kojih je sastavljen Zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta (bez naloga) poslovni broj 511-12-09-K-17/2019 od 25. siječnja 2019. (list 28 spisa), provedena je zakonito u skladu s odredbom članka 212. stavak 1. i 2. i člankom 261. ZKP/08., pa se u konkretnoj situaciji ne radi o dokazima koji bi bili prikupljeni protivno odredbama članka 10. stavak 2. točka 3. ZKP/08.

12. U žalbi optuženik ističe i žalbenu osnovu povrede kaznenog zakona ali se i ti prigovori optuženika svode na osporavanje po prvostupanjskom sudu utvrđenih činjenica relevantnih za primjenu materijalnog prava. Očito je da optuženik i u okviru navedene žalbene osnove zapravo pobija ocjenu izvedenih dokaza i s tim u vezi pravilnost činjeničnog stanja na kojem su utemeljeni zaključci prvostupanjskog suda.

13. Ispitujući stoga pobijanu presudu u pravcu istaknutih žalbenih navoda i po službenoj dužnosti sukladno članku 476. stavak 1. točka 1., drugostupanjski sud ocjenjuje da nisu ostvarene navedene bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavak 1. točka 11. kao ni povreda iz članka 468. stavak 2. ZKP/08. koju ističe žalitelj.

14. Pobijajući utvrđeno činjenično stanje optuženik poriče da je počinio kaznena djela "...negira krivnju, negira da bi djela počinio s ikakvom namjerom..." i tvrdi da se ne sjeća događaja, čime osporava sve okolnosti "...koje se odnose na objektivne elemente kaznenih djela, a potom i na kvalifikatorne okolnosti...", koje je, po njegovoj vlastitoj ocjeni, prvostupanjski sud pogrešno utvrdio.

14.1. Ovaj drugostupanjski sud nalazi kako je prvostupanjski sud pravilno i osnovano zaključio da je optuženik u inkriminirano vrijeme došao u stan oštećenika, te da ga je oštećena S. U. prepoznala kao susjeda iz zgrade u kojoj su zajedno živjeli te da mu je zato otvorila vrata stana i pustila ga u hodnik, jer je tražio malo brašna za palačinke. Na temelju njezinog iskaza prvostupanjski sud je pravilno zaključio da je upravo optuženik zadao mnogostruke ozljede, prvo oštećenom V. U., a zatim i udarao po glavi i rukama žrtvu S. U. U pravu je prvostupanjski sud kada u cijelosti prihvaća iskaz žrtve S. U. koja je jasno i dosljedno teretila optuženika, iako on to u svojoj obrani poriče. Da je upravo optuženik počinitelj, proizlazi iz ukupnosti rezultata provedenog traseološkog i biološkog vještačenja provedenih na predmetima privremeno oduzetima od optuženika tijekom zakonito provedene pretrage stana (rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 26. studenog 2019., broj I-KŽ-618/2019.), pri čemu je indikativno da optuženik to u suštini ne osporava, nego tvrdi da se "ne sjeća" da je bio u stanu žrtava. Iz rezultata provedenog traseološkog vještačenja pravilno zaključuje prvostupanjski sud da tragovi potplata njegovih tenisica odgovaraju tragovima koji su pronađeni na tepihu u stanu oštećenika.

Nadalje, na odjeći i predmetima izuzetima od optuženika (tenisice, traperice i jakna) pronađeni su tragovi krvi koji se prema DNA profilu u potpunosti podudaraju sa DNA profilom oštećenih V. U. i S. U. Da su oštećenici ozljede zadobili udarcima čekića i bata za meso također potvrđuju rezultati biološkog vještačenja. Molekularno-genetskom analizom brisa i traga krvi sa noža (omot 29) izuzetog sa mjesta događaja utvrđen je miješani DNA profil u kojem dominira DNA profil oštećenika V. U., a miješani DNA profili oboje oštećenika utvrđeni su i na odjeći i obući optuženika. Budući da iz rezultata obdukcije proizlazi da je smrtonosna ubodna rana trbuha oštećeniku V. U. zadana upravo nožem izuzetim od optuženika što potvrđuje utvrđeni DNA profil oštećenika i po ocjeni drugostupanjskog suda ove činjenice jasno potvrđuju zaključak o tome da je upravo optuženik ubio oštećenog V. U. S druge strane brojnost, težina i lokacija utvrđenih ozljeda kod oštećenice S. U., koje su po svome mehanizmu nastanka nanesene udarcima tupo tvrdim predmetom, odgovaraju karakteristikama čekića izuzetog sa mjesta događaja na kojem je potvrđen miješani DNA profil koji se u potpunosti podudara sa DNA profilom oštećene S. U. (zapisnik o vještačenju od 22. ožujka 2019., list 365-370 spisa).

14.2. Protivno žalbenim navodima, prvostupanjski sud pravilno utvrđuje da je motiv ubojstva i pokušaja ubojstva bilo koristoljublje, za što je dao uvjerljive razloge koje prihvaća i drugostupanjski sud. Iskaz žrtve S. U. o tome da je čula da se optuženik kreće po stanu i nešto traži, da je čula kako otvara i zatvara vrata od ostalih prostorija u stanu, kao i iskaz svjedoka S. U. da je nakon dolaska u stan oštećenika primijetio da je počinitelj pretraživao po stanu, te da je našao jednu otvorenu posudicu u kojoj je njegova majka držala bižuteriju i neke manje vrijedne stvari, okolnost da su pretraživane ladice noćnog ormarića u spavaćoj sobi iz kojih su izbačeni predmeti, a što potkrepljuje i fotodokumentacija očevida od 4. veljače 2019. (list 174-177 spisa), i prema ocjeni drugostupanjskog suda potvrđuju osnovanost zaključaka prvostupanjskog suda o tome da je optuženik u stanu tražio vrijedne predmete, a ono što je pronašao da je uzeo i odnio sa sobom. Pritom treba naglasiti da je za opstojnost koristoljubivog motiva neodlučna vrijednost otuđenih stvari, pa tu vrijednost uopće nije bilo potrebno utvrđivati, kako to misli žalitelj. Suprotno tome, navedena kvalifikatorna okolnost je ostvarena već na temelju činjenice da je optuženikova namjera bila usmjerena na otuđenje vrednijih predmeta iz stana, neovisno o tome što je naknadno utvrđena vrijednost tih predmeta bagatelna.

14.3. U odnosu na opstojnost koristoljublja kao motiva već je u odlomku 14.2. navedeno zbog čega žalba optuženika u tom pravcu nije osnovana. Što se pak tiče drugog kvalifikatornog elementa teškog ubojstva, odnosno počinjenja ubojstva osobe posebno ranjive zbog njezine dobi, a što optuženik također osporava, potrebno je naglasiti da su žrtve inkriminiranog događaja osobe visoke životne dobi, pri čemu je žrtva V. U. u to vrijeme bio star 92 godine, a žrtva S. U. 87 godina. Ova životna dob notorno predstavlja duboku starost, koja po prirodi stvari implicira slabiju okretljivost, spretnost i fizičku snagu, pa je i bez iskaza svjedoka S. U., sina žrtava, koji je vrlo zorno opisao njihovu kondiciju, za ovaj drugostupanjski sud nesumnjivo da se radilo o osobama posebno ranjivima zbog njihove dobi. Žalitelju se skreće pažnja na to da stanje svijesti žrtve ne igra značajnu ulogu za ocjenu nečije ranjivosti, pa je podatak da su obje žrtve intelektualno dobro funkcionirale irelevantan. Pritom je optuženik kao dugogodišnji susjed žrtava zasigurno bio svjestan kako njihove dobi, tako i njihove fizičke kondicije, a respektirajući optuženikovu dob, njegov intelektualni kapacitet i obrazovanje.

14.4. Optuženik u žalbi ponavlja navode svoje obrane da zbog svog psihičkog stanja "tempore criminis" i smanjene ubrojivosti nije znao što radi te da je upravo radi toga postupao impulzivno, a "...bezzvrijedne predmete očito uzeo bezrazložno, impulzivno i definitivno bez namjere da se okoristi...", čime neizravno priznaje i svoju prisutnost u stanu oštećenika-žrtava i počinjenje inkriminiranih radnji osporavajući zapravo samo svoju ubrojivost, oblik krivnje i kvalifikatorne elemente inkriminiranih djela.

14.5. Konačno u odnosu na ubrojivost optuženika tijekom istrage provedeno je kombinirano psihijatrijsko-psihologijsko vještačenje, kojim je kod optuženika utvrđeno da nema elemenata koji bi na bilo koji način reducirali njegovu sposobnost shvaćanja značenja i upravljanja svojim postupcima, a utvrđena je i zlouporaba marihuane te štetna uporaba drugih sintetičkih droga, kao i značajke poremećaja ličnosti kombiniranog graničnog i narcističkog tipa. Vještaci ispitani na raspravi potvrdili su svoje zaključke o ubrojivosti i karakteristikama ličnosti optuženika (zapisnik sa rasprave, list 590-591 spisa). Po prijedlogu optuženika provedeno je drugo vještačenje po psihijatrima subspecijalistima forenzičke psihijatrije, te je potvrđena dijagnoza graničnog poremećaja ličnosti s naglašenim narcističkim elementima i definiran odnos prema psihoaktivnim tvarima kao ovisnost o kanabinoidima i zlouporabi više drugih psihoaktivnih tvari. U odnosu na ubrojivost optuženika dopuštena je samo mogućnost da je ubrojivost bila smanjena, ali ne i bitno smanjena. S obzirom na dva različita zaključka provedenih psihijatrijskih vještačenja u odnosu na ubrojivost provedeno je treće, kontrolno sudsko-psihijatrijsko vještačenje kojim je utvrđeno da je ubrojivost mogla biti smanjena, ali ne bitno, izložen je jasan zaključak kako se ponašanje optuženika "tempore criminis" može objasniti strukturalnim karakteristikama ličnosti čime je potvrđena dijagnoza graničnog i narcističkog poremećaja ličnosti i ovisnosti o kanabinoidima koja ih je potencirala, a što je u kritično vrijeme umanjilo njegove sposobnosti shvaćanja vlastitih postupaka i vladanje svojom voljom, no ne i bitno.

14.6. Dakle nasuprot tvrdnji žalitelja da nije utvrđena uzročna veza između "...ponašanja optuženika i njegovog psihičkog stanja..." prvostupanjski sud je u odnosu na ubrojivost prihvatio mišljenje dva provedena vještačenja o njegovoj smanjenoj ubrojivosti kao sastavnici njegove krivnje, pa je zaključio da je bio smanjeno ubrojiv, dakle svjestan svih konkretnih okolnosti svojih djela koja je počinio s izravnom namjerom, a što nije dovedeno u pitanje žalbenim navodima. Naime, iz rezultata vještačenja jasno proizlazi da je ponašanje optuženika i počinjenje inkriminiranih mu djela posljedica osobina njegove ličnosti koje su u konkretnoj situaciji potencirane utvrđenom ovisnošću o kanabinoidima. Kako su vještaci potpuno suglasni u pogledu postojanja graničnog poremećaja ličnosti sa dominantnim emocionalno nestabilnim graničnim i narcističkim karakteristikama koji karakteriziraju, između ostalog, impulzivno i nepredvidivo reagiranje sa smanjenim uvidom u moguće posljedice, time je potvrđena uzročno-posljedična veza između njegova psihičkog stanja i inkriminiranog mu ponašanja koje je eskaliralo iznimnom agresijom prema oštećenima. Stoga je i po ocjeni drugostupanjskog suda pravilno otklonjena obrana optuženika o tome da se uopće ne sjeća događaja te da je predmete iz stana oštećenika uzeo bezrazložno, impulzivno i bez namjere da se okoristi.

14.7. Suprotno daljnjim žalbenim navodima o tome da optuženik nije imao namjeru lišiti života oštećenike, upravo cjelokupna njegova kriminalna aktivnost i opisane

radnje nanošenja ozljeda i upotrijebljenog sredstva je izravna posljedica psihičko-patološke strukture njegove ličnosti koju je potencirala ovisnost o kanabinoidima koja je na nedvojben način potvrđena rezultatima provedenih sudsko psihijatrijskih vještačenja. Stoga osnovano prvostupanjski sud ocjenjuje da je optuženik "tempore criminis" bio ubrojiv i inkriminirana mu kaznena djela počinio s izravnom namjerom.

14.8. Nasuprot žalbenim tvrdnjama optuženika, prvostupanjski sud je na temelju izvedenih dokaza, potpuno i pravilno utvrdio postojanje svih odlučnih činjenica, u pogledu objektivnih obilježja kaznenih djela te osnovano zaključio o kumulaciji kvalifikatornih okolnosti kao i namjeri da počinio inkriminirana mu kaznena djela, pa nije osnovana ni žalba optuženika zbog žalbene osnove pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

15. Optuženik se žali zbog odluke o kazni i navodi da prvostupanjski sud prilikom odmjeravanja kazne nije dovoljno cijenio olakotne okolnosti, neosuđivanost, smanjenu ubrojivost, ozbiljno zdravstveno i psihičko stanje kao osobe sklone suicidima, impulzivnosti, uz naglašenu paranoidnost, sa slabijom kontrolom impulsa, s poteškoćama na emocionalnom planu kao i okolnost da je kazneno djelo na štetu žrtve S. U. ostalo u pokušaju, te da je osoba mlađe životne dobi. Smatra da su navedene olakotne okolnosti podcijenjene, dok su otegotne okolnosti pogrešno utvrđene i vrednovane, slijedom čega da su pojedinačne kazne dugotrajnog zatvora kao i jedinstvena maksimalna kazna dugotrajnog zatvora odmjerene proizvoljno, subjektivno i krajnje paušalno, bez uporišta u sudskoj praksi.

15.1. Protivno tome, ispitivanjem pobijane presude u okviru žalbene osnove odluke o kazni, utvrđeno je da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio sve okolnosti koje su u smislu odredbe članka 47. KZ/11. odlučne za proces individualizacije kazne, pa nije u pravu žalitelj kada tvrdi da su otegotne okolnosti po sudu prvog stupanja pogrešno utvrđene.

15.2. Određujući vrstu i mjeru kazne, prvostupanjski sud je kao olakotno optuženiku cijenio neosuđivanost i smanjenu ubrojivost utvrđenu psihijatrijskim vještačenjem, a kao otegotno način počinjenja kaznenih djela, iskorištavanje povjerenja starijih susjeda radi ulaska u njihov stan, brutalnost i upornost prilikom počinjenja kaznenih djela s obzirom da je za nanošenje ozljeda koristio nož, čekić i bat za meso.

15.3. Točno je da najteža kaznena djela teškog ubojstva i pokušaja teškog ubojstva po prirodi stvari uključuju brutalno i okrutno postupanje, kako to ispravno primjećuje žalitelj, međutim u konkretnom slučaju radi se o kaznenim djelima koja prema načinu počinjenja, ali i upornost u iskazanoj kriminalnoj volji optuženika doista značajno odstupaju od uobičajene brutalnosti i upornosti svojstvene tim najtežim kaznenim djelima, što utječe da kazna po vrsti i mjeri bude teža, u skladu sa zakonskom odredbom o odmjeravanju kazne.

15.4. Prvostupanjski sud je optuženom za kazneno djelo teškog ubojstva iz članka 111. točka 2. i 4. KZ/11. počinjenog na štetu V. U. utvrdio kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 35 godina, a za kazneno djelo teškog ubojstva u pokušaju iz članka 111. točka 2. i 4. KZ/11. u vezi s člankom 34. KZ/11. utvrdio kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 23 godine. Međutim, navedene pojedinačne kazne kao i jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora ovaj drugostupanjski sud nalazi

neadekvatnom svim olakotnim okolnostima, a posebno rezultatima psihijatrijskih vještačenja u odnosu na osobine ličnosti, njegovo zdravstveno i psihičko stanje te posebno njegovu mladu životnu dob, koje treba uzeti u obzir u procesu izbora vrste i mjere kazne.

16. Ocjenjujući ukupnost utvrđenih otegotnih i olakotnih okolnosti, a posebno mladu životnu dob i značajke psihičkog stanja optuženika, te sa time povezanih karakteristika ličnosti optuženika potenciranih ovisnošću o opijatima, kao i zakonom propisanu mogućnost blažeg kažnjavanja za pokušaj kaznenog djela, drugostupanjski sud ocjenjuje da će se specijalna i generalna prevencija ostvariti i nižim pojedinačnim i jedinstvenom kaznom dugotrajnog zatvora.

16.1. Stoga su djelomičnim prihvaćanjem žalbe optuženika, u skladu sa pravilima o odmjeraivanju kazne utvrđene niže, razmjerne pojedinačne kazne dugotrajnog zatvora u trajanju od 30 godina za kazneno djelo teškog ubojstva na štetu V. U. i u trajanju od 21 godinu za kazneno djelo teškog ubojstva na štetu S. U., te potom primjenom odredbe o izricanju jedinstvene kazne za kaznena djela počinjena u stjecaju optuženik je osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 40 godina, u koju mu je uračunato vrijeme uhićenja i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 24. siječnja 2019. pa nadalje. Drugostupanjski sud ocjenjuje da je izrečena jedinstvena kazna dugotrajnog zatvora primjerena težini i okolnostima počinjenih kaznenih djela i osobi konkretnog optuženika, te da predstavlja pravu mjeru kazne s obzirom da je optuženik osoba mlađe životne dobi, te uz izraženu društvenu osudu zbog počinjenih kaznenih djela, radi jačanja povjerenja građana u pravni poredak utemeljen na vladavini prava, izrečenom kaznom treba utjecati i na počinitelja na način da pokuša ostvariti pozitivnu promjenu u ponašanju te mu omogućiti ponovno uključivanje u društvo nakon izdržane kazne. Stoga je za očekivati da će se njome u cijelosti ostvariti svrha kažnjavanja iz članka 41. KZ/11.

16.2. Imajući u vidu da je kod optuženika psihijatrijskim vještačenjem potvrđeno da je počinjenje kaznenih djela povezano sa njegovom ovisnošću o kanabinoidima uz zlorabu drugih psihoaktivnih supstanci, a iz zaključnog nalaza i mišljenja Zavoda, jasno proizlazi postojanje opasnosti od ponavljanja istovrsnih kaznenih djela, to je prvostupanjski sud primjenom članka 69. KZ/11. pravilno optuženiku izrekao sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti – drogi.

17. Nije osnovana žalba optuženika zbog odluke o troškovima kaznenog postupka kada navodi da je odluka suda kojom je obvezan na naknadu troškova kaznenog postupka u iznosu od 186.812,16 kuna, nerealna i nezakonita.

17.1. Suprotno tome, odluka suda kojom je optuženik dužan podmiriti troškove kaznenog postupka donesena je zakonito i pravilno u skladu sa odredbom članka 148. stavak 1. u vezi sa člankom 145. stavak 2. točka 1. i 6. ZKP/08., budući da je optuženik proglašen krivim, a nije utvrđeno da postoje uvjeti za oslobođenje od plaćanja troškova kaznenog postupka djelomično ili u cijelosti, pa je upravo zbog toga obvezan iste naknaditi. Iznos troškova kaznenog postupka iz članka 145. stavak 2. točka 1. ZKP/08. u iznosu od 176.812,16 kuna sastoji se od troškova provedenih sudsko-psihijatrijskih i sudsko-medicinskog vještačenja, te pristupa vještaka na rasprave, dok je visina paušala u iznosu od 10.000,00 kuna primjerena duljini trajanja i složenosti ovog kaznenog postupka. Ukoliko bi se naknadno utvrdilo da bi

plaćanjem tih troškova bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje optuženika kako se to navodi u žalbi zbog lošeg imovnog stanja, nezaposlenosti i duljine trajanja izrečene kazne dugotrajnog zatvora, predsjednik vijeća prvostupanjskog suda može posebnim rješenjem osloboditi optuženika od dužnosti naknade istih u skladu s odredbom članka 148. stavak 6. ZKP/08.

18. Slijedom navedenog prihvaćena je žalba optuženika zbog odluke o kazni, te je na temelju članka 486. stavak 1. ZKP/08. odlučeno kao pod točkom I presude, dok je u preostalom dijelu žalba odbijena kao neosnovana te je na temelju članka 482. ZKP/08. odlučeno kao pod točkom II presude.

Zagreb, 13. listopada 2021.

Predsjednik vijeća:
Ivan Turudić, univ.spec.crim., v.r.

UPUTA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove drugostupanjske presude stranke dopuštena je žalba u roku od 15 (petnaest) dana od dana dostave njenog prijepisa. Žalba se podnosi Visokom kaznenom sudu, u dovoljnom broju primjeraka za sud i protivnu stranku, a o njoj u trećem stupnju odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.